

LANDEN VAN EUROPA

Georgië

1 Vlag

2 Ligging op Europese kaart

Georgië is een land dat geografisch gezien voor het grootste deel in Azië ligt en voor een zeer klein deel ook in Europa (het is daarmee een transcontinentale staat). Georgië beschouwt zichzelf als een Europees land. Georgië grenst aan Rusland, Azerbeidzjan, Armenië, Turkije en de Zwarte Zee.

3 Oppervlakte

De oppervlakte van Georgië is 69.700 vierkante kilometer. Dat is ruim 1,5 keer groter dan Nederland.

4 Bevolking

Het aantal inwoners van Georgië bedraagt ruim 4,6 miljoen. Bevolkingsdichtheid: 66,2 per vierkante kilometer.

5 Hoofdstad en enkele belangrijke steden

De hoofdstad van Georgië is Tbilisi (Tiflis).

Enkele andere, grotere steden zijn: Koetaisi, Batoemi, Roestavi, Zoegdidi, Gori, Poti, Sochoemi, Tsinvali, Samtredia.

6 Geschiedenis: globale perioden, belangrijkste personen

Eind 19de eeuw was het huidige Georgië deel van het Russische rijk. Na WO I verklaarde Georgië zich onafhankelijk. Het Westen en ook Sovjet-Rusland erkenden deze onafhankelijkheid. Zuid-Ossetië maakte nooit deel uit van dit onafhankelijk Georgië. In 1923 werd Georgië een deel van de Federale Transkaukasische Socialistische Sovjet Republiek, samen met onder andere Noord- en Zuid-Ossetië. In 1936 werd deze opgesplitst in de aparte Socialistische Sovjet Republieken Armenië, Azerbeidzjan en Georgië (waartoe Zuid-Ossetië behoorde als autonome regio). Noord-Ossetië werd een autonome regio binnen de Russische Federatie. Zolang Noord- en Zuid-Ossetië twee administratieve gebieden waren binnen de Sovjet-Unie, voelden beide gebieden zich met elkaar verbonden. Er was vrede in de regio met bijvoorbeeld veel huwelijken tussen Osseten en Georgiërs.

Vanaf 1989-1991 en de val van de USSR nemen de etnische spanningen sterk toe in de hele Kaukasus (net zoals in de Balkan). Georgië wordt een onafhankelijke republiek, terwijl Noord-Ossetië bij Rusland blijft. Georgië wil een sterk nationaal gevoel creëren en schaft de autonomie van Zuid-Ossetië af.

Begin 1991 start een eerste onafhankelijkheidsoorlog tussen Zuid-Ossetië en Georgië. Daarbij vallen 3.000 doden. In juli 1992 komt er een vredesakkoord, waarbij in onderling akkoord vrede troepen uit Rusland, Georgië en Zuid-Ossetië worden ingezet op het grondgebied van Zuid-Ossetië. Ze moeten nieuw geweld voorkomen. In 1992 (en in 2006 opnieuw) kiezen de Zuid-Osseten in een door hen zelf georganiseerd voor onafhankelijkheid. Maar dat wordt internationaal niet erkend.

In 1994 roepen ze die onafhankelijkheid zelfs uit. Maar geen enkel land erkent die, ook Rusland niet.

De regio blijft relatief rustig, tot het aantreden van de pro-Westerse Saakachvili als president van Georgië in 2004. Saakachvili wil de reïntegratie van het opstandige gebied, terwijl de Zuid-Osseten willen dat hun onafhankelijkheid wordt erkend. Sindsdien zijn de spanningen blijven stijgen. Al die tijd blijven de vrede troepen ter plaatse. In augustus 2008 valt Georgië binnen in Zuid-Ossetië in een

verrassingsaanval waarbij vele honderden burgerdoden vallen. Er volgt een scherpe militaire reactie van Rusland. Het Westen is mild voor Georgië en verwijt Rusland 'een overdreven reactie'.

7 Staatsvorm

Georgië is een republiek. In afwachting van een nieuwe grondwet, die vertraagd wordt door meningsverschillen over de autonomiekwestie inzake Abchazië, Adzjarië en Zuid-Ossetië, is nog steeds de oude grondwet van de Sovjetrepubliek Georgië van kracht, die in 1995 echter al op belangrijke punten is aangepast.

In 1992 werd het Parlement ontbonden en een Opperste Raad (in de plaats van de Opperste Sovjet) met wetgevende en uitvoerende macht in het leven geroepen. De Opperste Raad heeft 235 leden die voor vier jaar gekozen worden. Vanaf achttien jaar mag men meedoen aan de verkiezingen en vanaf 25 jaar mag men lid zijn van het parlement. Er is nog een andere kamer, de Senaat, maar deze is nog niet actief. Daar wordt mee gewacht totdat de problemen met Abchazië en Zuid-Ossetië opgelost zijn. De leden hiervan worden rechtstreeks door het volk gekozen. De voorzitter van de Opperste Raad is de president en het staatshoofd van het land die in aparte verkiezingen eveneens direct wordt gekozen. De president wordt voor vijf jaar gekozen en kan maximaal twee termijnen in het ambt blijven. De president benoemt de minister-president.

Sinds de invoering van het meerpartijstelsel in 1990 zijn er meer dan honderd politieke partijen opgericht. Sinds de onafhankelijkheid in 1991 is Georgië het toneel geweest van etnisch geweld, separatistische opstanden en dat heeft geresulteerd in een turbulente politieke situatie. Geschat wordt dat er sinds 1991 meer dan 20.000 mensen gedood zijn bij regionale en etnische conflicten. De interne situatie blijft roerig: sinds april 2009 vinden er in hoofdstad Tbilisi aanhoudend protestacties van de oppositiepartijen plaats. Daarnaast staat Georgië op gespannen voet met Rusland, waarmee het in augustus 2008 een korte oorlog uitvocht om de provincie Zuid-Ossetië. Samen met Abchazië in het noordwesten vormt Zuid-Ossetië twee afvallige provincies, die al sinds 1992 niet meer onder de Georgische invloedssfeer vallen – de gebieden staan onder militaire controle van Rusland.

Georgië is geen lid van de Europese Unie.

Het volkslied is Tavisoepleba.

Nationale feestdag is 26 mei.

8 Regio's en departementen

Het land is administratief onderverdeeld in 9 regio's, 2 autonome republieken en 1 stad met regiostatus. De regio's zijn verder onderverdeeld in 65 landelijke gebieden, 62 gemeenten en 53 woongebieden "met een stedelijk karakter".

9 Infrastructuur

In Georgië wordt hard gewerkt aan de infrastructuur. Georgië heeft zo'n 35.000 km wegen, maar lang niet alle wegen zijn van goede kwaliteit. Het verkeer rijdt links. Drie snelwegen verbinden Georgië met Rusland: van Tbilisi naar Vladikavkaz, van Koetaisi naar Vladikavkaz en van Soechoemi naar Cherkessov. Reizen met openbaar vervoer (bussen) is de beste manier. Het land heeft ook 1600 km spoorwegen. De belangrijkste havens zijn Batoemi (olie-export en graan), Poti (capaciteit van 5-6 miljoen ton per jaar en een containeroverslaghaven) en Soechoemi.

Tbilisi heeft een luchthaven, maar de Georgische luchtvaartindustrie is nog onderontwikkeld.

Er is een luchthaven in Tbilisi en Batoemi.

10 Klimaat

Het land heeft in het algemeen een subtropisch klimaat, maar de hellingen en hoogtes van de Kaukasus zijn droger en hebben een steppeklimaat. De kuststreek van de regio Adzjarië, in het zuidwesten van het land, wordt gekenmerkt door een zeer vochtig klimaat.

11 Rivieren en meren

In het oosten komen alle rivieren samen in de Mtkvari (in totaal 1364 kilometer lang), die ontspringt in Turkije en via Azerbaidzjan in de Kaspische Zee uitkomt. De rivieren ten westen van het Likhi-gebergte, zoals de Rioni (327 km) en de Enguri (213 km), komen uit in de Zwarte Zee. Een andere belangrijke rivier is de Koera.

Georgië heeft meer dan 850 meren waarvan het Paravani-meer het grootste is met 37,5 vierkante kilometer.

Georgië telt ongeveer 2000 bronnen met mineraalwater die 130 miljoen liter water per dag produceren. Er zijn meer dan 500 soorten bronwater.

12 Gebergten

Het land is in het noorden begrensd door de Grote Kaukasus en in het zuiden door de Kleine Kaukasus. Zuid-Georgië bestaat verder onder andere uit de lavaplateaus van de Kleine Kaukasus met oude vulkaankegels. Georgië is erg geaccidenteerd (meer dan de helft van het land ligt hoger dan 900 meter) en heeft de hoogste bergen van Europa. De Lichi-bergketen verdeelt het land in oost en west. De hoogste berg is de Janga (5051 meter), andere bergen zijn de Kazbek (van vulkanische oorsprong, 5047 m), Tetnaldi (4974 m) en de Sjota Roestaveli (4960 m).

13 Nationale en regionale parken

Georgië telt 5 nationale parken en 16 natuureservaten.

14 Industrie en economie

De economie van Georgië, vroeger een welvarende Sovjetrepubliek, werd zwaar getroffen door de burgeroorlog (1991-1992). Met het bewind van president Sjevardnadze (1992) is de economische situatie verbeterd, maar het herstel wordt bemoeilijkt door de autonomievrage van Abchazië, corruptie en een zwakke overheid. Gevolg: een grote buitenlandse schuld, veel armoede en achterstallige betalingen van lonen en pensioenen. Een belangrijke economische stap was het openen van een oliepijpleiding van Bakoe in Azerbeidzjan tot de havenstad Soepso, met een dagelijkse productie van 120.000 vaten. Toeristisch zijn vooral de wintersport, de kust van de Zwarte Zee en kuuroorden in trek. Ook de oude centra (o.a. de vroegere hoofdstad Mtsjketa) trekken toeristen aan.

In het land wordt mangaan en steenkool gewonnen. Deze ertsen worden deels uitgevoerd, deels verwerkt in voertuigen en machines in grote fabrieken in Zestafoni en Roestavi. Georgië importeert ook nog steeds de meeste olie uit Azerbeidzjan en Rusland, hoewel men zelf een voorraad heeft van minstens 24 miljoen ton ruwe olie. Energie wordt opgewekt in de steenkool- en aardgascentrales, maar er wordt ook gebruikgemaakt van waterkrachtcentrales.

15 Wijnbouw

Georgië wordt door deskundigen wel het oudste wijnland genoemd waar de bakermat van de wijncultuur zou liggen. Zeker is dat Georgië een zeer lange traditie heeft in de wijnbouw. De vele inheemse druivenrassen en de vruchtbare bodem zorgen, met het zonnige klimaat, voor ideale omstandigheden om er unieke wijn te maken. Er bestaan maar liefst 500 verschillende soorten druivenrassen. Georgië is nu verdeeld in 5 wijnbouwgebieden.

Rond 1980 waren er in Georgië nog 120.000 ha wijngaarden in productie, wat nadien werd gehalveerd door het anti-alcohol beleid van president Michail Gorbatsjov van de Sovjet-Unie. Op zijn initiatief moesten wijnstokken plaatsmaken voor meloen-aanplant. De wijnboeren kregen nauwelijks betaald voor hun druivenoogst en moesten wel op andere landbouwproducten overgaan. In tegenstelling tot de omringende landen heeft de wijnbouw in Georgië steeds in de belangstelling gestaan en men besefte terdege dat wijn behalve een genotsmiddel, vooral ook handelswaar is. De wijnbedrijven zijn geleidelijk geprivatiseerd, maar hebben zich vanwege de vrije-markt-economie noodgedwongen moeten aanpassen op het gebied van kwaliteit, organisatie en professionaliteit.

16 Landbouw

Ongeveer 3 miljoen hectare van het totale landoppervlak bestaat uit landbouwgrond. Ongeveer eenderde van de beroepsbevolking werkt in de landbouwsector,

Thee en citrusvruchten worden geteeld in Adjarië, Goeria, Samegrelo, Imereti en Abchazië; wijndruiven, tabak, olijven, vijgen, amandelen, appels, peren, graansoorten en suikerbieten in het gehele westen van Georgië; de Alazani- vallei in Kakhetië is het belangrijkste wijnbouwgebied van Georgië; geraniums, rozen en jasmijn worden gebruikt voor de parfumindustrie; in de hooglanden van Kartalinië verbouwt men gerst, haver, appels, pruimen, kersen en houdt men schapen.

De veehouderij omvat runder- (vooral in het westen), schapen- en geiten- (oosten) en varkensteelt.

17 Bosbouw

Ongeveer 40% van Georgië is bebost.

18 Godsdienst

De Georgiërs zijn in meerderheid christelijk. 84% behoort tot de orthodoxe Kerk, hoofdzakelijk tot de Georgisch-Orthodoxe Kerk, maar ook een klein deel tot de Russisch-orthodoxe Kerk, vooral de Osseten. Vier procent behoort tot de Armeense Apostolische Orthodoxe Kerk en één procent is katholiek, waaronder Rooms-katholiek, Georgisch-Byzantijns-katholiek en Armeens katholiek. De Heilige Nino en Joris (Georgius) zijn de patroonheiligen van Georgië. Tien procent van de bevolking is soennitisch moslim: dit betreft de Azeri-minderheid in het oosten, een grote minderheid van de Abchazen in het noordwesten en de Adzjaren in het zuidwesten. Er zijn kleine joodse gemeenschappen. Een minderheid vormen de Ezidi-Koerden (Yezidi, Yezidi's, wier religie niet de islam is, doch het Yezidisme). Schattingen van het bevolkingsaantal van deze groep variëren van 30.000 tot 80.000. Het werkelijke aantal is niet gekend, te meer daar er sinds de onafhankelijkheid van Georgië zeer veel Ezidi gevlucht zijn voor het daaropvolgende aanhoudende rassengeweld.

19 Onderwijs

Onderwijs heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in de Georgische samenleving. Lange tijd werd het onderwijs verzorgd door de Georgische kerk. Onder het bewind van de Sovjet-Unie waren alle Georgiërs verzekerd van gratis onderwijs. Het resultaat was dat Georgië relatief het grootste aantal hoog opgeleiden had van de hele Sovjet- Unie. De situatie op dit moment is een stuk minder gunstig. Het huidige onderwijsstelsel lijdt o.a. aan een gebrek aan geld en verouderde onderwijsmethoden. Vele ouders proberen hun kinderen dan ook te plaatsen op particuliere scholen. Momenteel gaan bijna alle kinderen naar school, zelfs in de meest afgelegen dorpen. De schooltjes daar zitten wel vaak zonder pennen en schriften.

20 Cultuur

Georgië's geschiedenis gaat duizenden jaren terug. De grote hoeveelheid kerken, synagogen en moskeeën getuigen van de vele culturen die door het land trokken.

De Georgiërs zijn zeer ontwikkeld. Schilderkunst, literatuur en muziek zijn een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks leven. Behalve een schoolopleiding volgen stadsbewoners bijna altijd muziek- of danslessen aan een van de vele conservatoria en muziekscholen. Iedere Georgiër lijkt te kunnen zingen en kan gedichten uit het hoofd opzeggen. Theaters en operahuizen zijn in elke stad te vinden.

21 Eten en drinken

De Georgische keuken kan worden beschouwd als beste in de regio. De basis is brood (khachapuri) vaak gevuld met kaas, vlees of champignons. Ook eet men chinkhali, deeg gevuld met gekruide gehakt en gekookt in bouillon. Er zijn vele groenteprutjes te krijgen in restaurants.

De nadruk ligt minder op lamsvlees, zoals in de buurlanden maar meer op andere soorten vlees. Vooraf eet men allerlei kleine warme en koude hapjes, zoals gegrilde lever, gemarineerde aubergines, spinazie en het goudbruine khachapuri, brood met laagjes gesmolten kaas. De nationale stoofpot is chakhokhbili, gemaakt van kip, rund- of varkensvlees, tomaten en paprika.

22 Taal

De 4.6 miljoen Georgiërs spreken in meerderheid Georgisch, een Zuid-Kaukasische taal. In het westen wordt het daarmee verwante (maar niet officieel erkende) Mingreels gesproken en in de Kaukasus het eveneens verwante Svanetisch en Lazisch. Daarnaast spreken niet-Georgische groepen in het land naast het Georgisch nog vaak een eigen taal, zoals het bijna uitgestorven Kist en Batsbo in en rond de Pankiskloof, die verwant zijn aan het Tsjetsjeens. Naast het Georgisch, dat in het hele land geldt als officiële taal, is het Abchazisch een officiële taal in Abchazië.

23 Geldeenheid

De Georgische munteenheid is de lari.

24 Media

In Georgië verschijnen ruim 200 nationale en regionale kranten. Rustavi2 en Imedi zijn de belangrijkste radio- en televisiezenders.

25 Belangrijkste monumenten en topics

- Mtskheta, de oude hoofdstad van Georgië en staat op de Wereldmonumentenlijst van Unesco. Met een indrukwekkende verzameling van eeuwenoude kloosters, kathedralen en de eerste christelijke kerk van Georgië, de Dzhvari, gebouwd tussen 585 en 604 en nog steeds in gebruik.
- Aan de zee kust van Georgië, de voormalige 'Russische Riviera' brachten Sovjetpartijbonzen vroeger hun vakanties door. Nu zijn de badplaatsen uitgestorven en vertonen tekenen van verval. De beste (zand)stranden liggen aan de noordkant van de kustlijn, dat wil zeggen binnen de niet toegankelijke republiek Abchazië. Bij Batumi en Kobuleti zijn rotsstranden. Aan de zuidkant, boven de Turkse grens is de sfeer Turks. Badplaatsen zijn o.a. Batumi, Sukhumui.
- Gori, geboorteplaats van Stalin, het administratieve en culturele centrum van een groot landbouwgebied. Ten zuiden van Gori staat de eeuwenoude Ateni Sioni-kerk, met een beeldschoon interieur. Niet ver van Gori liggen de rots-steden van Uplistsikhe, nu verlaten maar bewoond tussen de 6e eeuw voor Christus en de 14e eeuw AD. Men kan er een blik werpen in de verlaten woningen, winkels, corridors, wijnkelders en een galmend theater, het oudste van het land.
- Kutaisi, de tweede stad van Georgië. Achter een moderne, industriële façade gaat een middeleeuws centrum schuil. Het bekendste gebouw van Kutaisi is de majestueuze kerk van koning Bagrat, gebouwd in het begin van de 11e eeuw. Niet ver van Kutaisi zijn voetstappen van kleine en grote prehistorische dieren gevonden, te bezichtigen in het Staplia-park. Ook kunnen hier de indrukwekkende grotten bezocht worden.
- Zugdidi, omringd door palmbomen, 50 km verwijderd van de Zwarte Zeekust, aangenaam, tropisch klimaat. Met botanische tuinen en het Dadiani-paleis. Vanuit Zugdidi kan het 6e-eeuwse klooster (met fraaie frescos) en nog oudere Fort Nakalakevi in Khobi bezocht worden.